

สรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็น
ต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น
ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำโขงอีสาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ระหว่างวันอังคารที่ ๑๕ – วันพุธที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ จังหวัดขอนแก่น

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑ - ๒
ส่วนที่ ๑	๓ - ๒๐
สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากการรับฟังความคิดเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พื้นที่จังหวัดขอนแก่น ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำโขงอีสาน ณ ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	
ส่วนที่ ๒	๒๑ - ๒๖
สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากการลงพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาแก้มลิง ตำบลหนองแวง อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น	

การปฏิรูประบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำถือเป็นประเด็นสำคัญลำดับต้น ๆ ของประเทศ เพราะน้ำเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งการอุปโภคบริโภค การช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ การทำการเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การคมนาคม การผลิตพลังงาน รวมทั้งการท่องเที่ยว ซึ่งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำนั้น ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านอื่น ๆ (๑) บัญญัติว่า “ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน”

ที่ผ่านมาแม้ว่าประเทศไทยได้กำหนดแนวนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๘ โดยยึดหลักการบริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างบูรณาการและยั่งยืนบนพื้นฐานของการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แต่พบว่ายุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำยังไม่สามารถที่จะนำไปสู่การดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งยังมีข้อจำกัดต่อการบูรณาการแผนงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น จึงทำให้การดำเนินการขาดเอกภาพ อีกทั้ง ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจำนวนมาก ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้และการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะพื้นที่ที่แตกต่างกัน อีกทั้งบทบัญญัติของกฎหมายบางส่วนยังมีความซ้ำซ้อน ขัดแย้ง ไม่เชื่อมโยง และไม่ครอบคลุมการปฏิบัติการกิจที่จำเป็นทั้งหมดในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรน้ำได้อย่างยั่งยืน

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายที่สำคัญและมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ ประกอบด้วยข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศได้อย่างแท้จริง ประกอบกับ ตามมาตรา ๗๗ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผย ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน คณะกรรมการวิสามัญจึงได้มีมติเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลพบุรีและลุ่มน้ำป่าสัก โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ รวมทั้งอุปสรรคและข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมาย และการประสานงานในพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ และภาคประชาชน

๒. เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการเดินทางไปศึกษาดูงานเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

วิธีการดำเนินการ

เดินทางไปศึกษาดูงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) วันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๔๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา รับฟังบรรยายสรุป เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำโขงอีสาน รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ ห้องประชุมแก่นเมือง ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ๒) วันพุธที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๓๐ นาฬิกา ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะในเขตพื้นที่อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น และรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนในพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ รวมทั้งอุปสรรคและข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายและการประสานงานในพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ และภาคประชาชน เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

ส่วนที่ ๑

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
จากการรับฟังความคิดเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น กลุ่มน้ำชี
และกลุ่มน้ำโขงอีสาน ณ ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. มีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นกฎหมายแม่บทด้านทรัพยากรน้ำที่จำเป็นต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาลูกข่ายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ เช่น ปัญหาน้ำแล้ง ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาคุณภาพน้ำ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายหลายฉบับ จึงทำให้ไม่เกิดความเป็นเอกภาพในการแก้ไขปัญหาลูกข่าย หากจะให้กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายแม่บทด้านทรัพยากรน้ำอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จึงได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ ห้องประชุมแก่นเมือง ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ได้รับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน รอบด้าน เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. อันจะส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์ที่สุด

ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

● การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำชี

นายชัยวัช เนียมศิริ รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำชี สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ พื้นที่ลุ่มน้ำชี

ลุ่มน้ำชีมีพื้นที่ทั้งหมด ๔๙,๔๗๗ ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น ๒๐ กลุ่มน้ำสาขา และครอบคลุมพื้นที่เขตจังหวัดทั้งหมด ๑๔ จังหวัด ได้แก่ (๑) ชัยภูมิ (๒) ขอนแก่น (๓) มหาสารคาม (๔) หนองบัวลำภู (๕) กาฬสินธุ์ (๖) ร้อยเอ็ด (๗) ยโสธร (๘) อุตรดิตถ์ (๙) เลย (๑๐) เพชรบูรณ์ (๑๑) นครราชสีมา (๑๒) ศรีสะเกษ (๑๓) มุกดาหาร และ (๑๔) อุบลราชธานี

๑.๒ สภาพปัญหาในพื้นที่ลุ่มน้ำชี

(๑) สภาพปัญหาด้านขาดแคลนน้ำและภัยแล้ง โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากฝนไม่ตกตามฤดูกาลและเกิดสภาวะฝนทิ้งช่วงที่ติดต่อกันยาวนานในพื้นที่ลุ่มน้ำ ประกอบกับระบบนิเวศของลุ่มน้ำที่เปลี่ยนแปลงไป ผลจากการขยายตัวของชุมชน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการขยายพื้นที่การเกษตรทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน ทำให้มีความต้องการน้ำเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ขณะที่ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนของพื้นที่ลุ่มน้ำมีจำนวนจำกัด

(๒) สภาพปัญหาด้านอุทกภัย โดยสภาพปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ก่อให้เกิดความเสียหายค่อนข้างมาก เนื่องจากฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่ ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลากจากลำน้ำหลักและลำน้ำสาขา เข้าท่วมบ้านเรือนราษฎรและพื้นที่การเกษตร โดยระดับน้ำในแม่น้ำชีเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเขื่อนหลักในพื้นที่เร่งระบายน้ำออกมา เช่น เขื่อนลำปะทาว เขื่อนจุฬาภรณ์ เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนลำปาว เป็นต้น เนื่องจากไม่สามารถรองรับระดับน้ำได้

๑.๓ ปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการลุ่มน้ำชี

(๑) การขาดเอกภาพในการกำหนดนโยบายและภาพรวมที่ชัดเจน

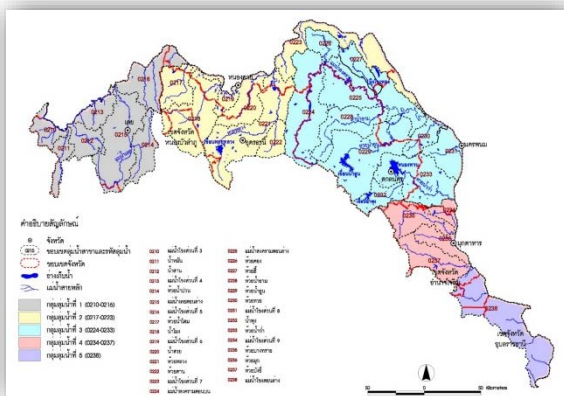
(๒) ขาดเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการ เนื่องจาก กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่มีและใช้บังคับในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีไว้เพื่อกำกับการปฏิบัติงานเฉพาะด้านของแต่ละหน่วยงาน

(๓) การขาดแผนแม่บทที่เป็นแผนรวมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระบบลุ่มน้ำ ทั้งแผนด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง และแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เป็นต้น

(๔) ปัญหาด้านการจัดระบบฐานข้อมูล เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มี การเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน

● การบริหารจัดการลุ่มน้ำโขงอีสาน

นายชยาวุธ จันทร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ในฐานะประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำโขง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำชีสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ พื้นที่ลุ่มน้ำโขงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความยาวทั้งสิ้น ๔,๑๗๓ กิโลเมตร ไหลจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้าสู่พรมแดนไทยลาวที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จนถึงอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น ๒๙ ลุ่มน้ำสาขา ๕ กลุ่มลุ่มน้ำครอบคลุมพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ (๑) เลย (๒) หนองคาย (๓) อุดรธานี (๔) หนองบัวลำภู (๕) สกลนคร (๖) นครพนม (๗) มุกดาหาร (๘) อำนาจเจริญ และ (๙) อุบลราชธานี

๒.๒ ปริมาณฝน จากการรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำฝนรายปีเฉลี่ยในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำโขง (ตะวันออกเฉียงเหนือ) จากสถานีวัดน้ำฝนในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำโขงอีสาน และใกล้เคียงรวม ๘ จังหวัด ๑๕๗ สถานี พบปริมาณน้ำฝน ดังนี้

(๑) ปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยรวมทั้งลุ่มน้ำโขง (ตะวันออกเฉียงเหนือ) เท่ากับ ๔๖,๙๓๑.๕๔ มิลลิเมตร/ปี

(๒) ปริมาณฝนรายปีเฉลี่ย ๑,๕๕๗.๖๑ มิลลิเมตร/ปี

(๓) ปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยในฤดูแล้ง (เดือนพฤศจิกายน – เดือนเมษายน) ๑๔๙.๑๓ มิลลิเมตร/ปี

(๔) ปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยในฤดูฝน (เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม) ๑,๔๐๘.๔๘ มิลลิเมตร/ปี

ในการนี้ เดือนที่มีปริมาณฝนมาก คือช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม

๒.๓ ปริมาณน้ำท่า จากการรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำท่าจากสถานีตรวจวัดจำนวน ๑๙ สถานี พบว่าค่าปริมาณน้ำท่า ดังนี้

(๑) ปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตร อยู่ในช่วงระหว่าง ๒.๕๗ – ๕๓.๒๓๑ ลิตร/วินาที/ตารางเมตร

(๒) ปริมาณน้ำท่าในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ตะวันออกเฉียงเหนือ) มีปริมาณเฉลี่ยรายปีรวมทั้งลุ่มน้ำ ๒๐,๖๔๓.๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

- ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยในช่วงฤดูฝน (เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม) ๑๙,๒๗๖.๙๓ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

- ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยในช่วงฤดูแล้ง (เดือนพฤศจิกายน – เดือนเมษายน) ๑,๓๖๖.๙๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี หรือคิดเป็นปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำเท่ากับ ๑๓.๙๕ ลิตร/วินาที/ตารางเมตร

๒.๔ สำหรับอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงอีสาน มีทั้งหมดจำนวน ๖๓ แห่ง ดังนี้

(๑) จังหวัดเลย มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางในพื้นที่ จำนวน ๑๐ แห่ง

(๒) จังหวัดหนองคาย มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางในพื้นที่ จำนวน ๕ แห่ง

(๓) จังหวัดบึงกาฬ มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางในพื้นที่ จำนวน ๒ แห่ง

(๔) จังหวัดอุดรธานี มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง และอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๑๐ แห่ง

(๕) จังหวัดสกลนคร มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง และอ่างเก็บน้ำขนาดกลางในพื้นที่ จำนวน ๓๔ แห่ง

๒.๕ การดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำโขงอีสาน จะดำเนินการโดยใช้เครื่องมือและกลไกต่างๆ เช่น ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของประเทศ องค์การลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำแผนบูรณาการลุ่มน้ำ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

● สถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดสกลนคร

นายสุริยะ วิริยะสวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดสกลนคร สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๓.๑ จังหวัดสกลนครได้เตรียมความพร้อมรับมือพายุโซนร้อนซินกาปีก่อนพายุซินกาจะเคลื่อนตัวเข้ามายังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้แจ้งให้ประชาชนได้รับข้อมูล และข่าวสารให้ประชาชนทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลา ๗ วัน แต่เนื่องจากการแชร์ข้อมูลในโซเชียลมีเดีย (Social Media) เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำต่าง ๆ ในจังหวัดสกลนคร จึงทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสับสน นอกจากนี้ จังหวัดสกลนครได้แจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ให้มีการปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำเพื่อรับรองปริมาณน้ำฝนที่เกิดจากพายุโซนร้อนซินกาด้วย

๓.๒ จากการที่พายุโซนร้อนซินกาเคลื่อนตัวเข้ามาเข้าปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยทำให้เกิดฝนตกในจังหวัดสกลนครเป็นเวลาสามวัน และระหว่างวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ มีปริมาณฝนตกต่อเนื่องจำนวน ๑๒ ชั่วโมง โดยมีปริมาณฝนตก ๑,๔๐๐ มิลลิเมตร ซึ่งตลอดระยะเวลาทั้งสามวันมีปริมาณฝนตกทั้งหมดประมาณ ๓,๐๐๐ มิลลิเมตร

ในการนี้ จากปริมาณฝนดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าได้มีการเตรียมความพร้อมในการรองรับปริมาณฝนโดยการปล่อยน้ำออกจากอ่างเก็บน้ำในพื้นที่แล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถรองรับปริมาณฝนที่ตกลงมาเป็นจำนวนมากได้ จึงทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดสกลนคร

๓.๓ สำหรับการบริหารจัดการน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในจังหวัดสกลนครนั้น ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งการ (Single Command) และหน่วยงานในพื้นที่ทุกหน่วยงานต้องขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นอย่างฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

๓.๔ ภายหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมดังกล่าว จังหวัดสกลนครได้มีการวางแผนในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมเป็นรายบุคคล เช่น ความเสียหายด้านทรัพย์สิน พื้นที่เกษตร ปศุสัตว์ เป็นต้น ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด นอกจากความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว รัฐบาลยังมีมาตรการในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการภาคเอกชนในด้านอื่น ๆ ด้วย

สรุปสาระสำคัญของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

นายสมชาย วิทย์ดำรงค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. จังหวัดนครพนมอยู่ในเขตลุ่มน้ำโขงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจากเหตุการณ์พายุเซินกาที่ผ่านมา จังหวัดนครพนมได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากมวลน้ำจากจังหวัดสกลนครได้ไหลผ่านลำต่าง ๆ ลงสู่พื้นที่จังหวัดนครพนมทำให้เกิดน้ำท่วมในหลายพื้นที่

๒. เห็นด้วยกับการที่ต้องมีการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นระบบเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงาน และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

๓. ควรกำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือดูแลในด้านเทคนิคและวิชาการ หรือกำหนดเป้าหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จะทำให้มีความเหมาะสมมากกว่าการกำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการและควบคุมการบริหารจัดการในพื้นที่

๔. ปัจจุบันการกำหนดเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแต่ละแห่งครอบคลุมพื้นที่เขตจังหวัดไม่เท่ากัน และการกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตลุ่มน้ำเลือกกันเองเป็นประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำ และเห็นว่าเมื่อเกิดเหตุหรือเกิดมลพิษในลุ่มน้ำส่วนใหญ่ จะเกิดเหตุไม่พร้อมกันทั้งลุ่มน้ำ ดังนั้น จึงเห็นว่าควรกำหนดให้ประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำสามารถมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่เกิดเหตุดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้มีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานในพื้นที่ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่

๕. ตามร่างมาตรา ๒๖ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตลุ่มน้ำเลือกกันเองเป็นประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำ และกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคในเขตลุ่มน้ำเป็นกรรมการลุ่มน้ำและเลขานุการนั้น เห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวอาจทำให้ขาดความเชื่อมโยงและการประสานงานกัน

๖. ควรกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำสามารถเลือกเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำได้ เช่น สำนักงานจังหวัด สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานชลประทาน เป็นต้น เพื่อให้สามารถมีการประสานงาน และดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้อย่างต่อเนื่อง

นายชยาวุธ จันทร ผู้ว่าราชการจังหวัด
อุดรธานี ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ตามร่างมาตรา ๖ กำหนดให้รัฐ
มีอำนาจพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น มีความหมาย
ครอบคลุมการดำเนินการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ
ที่กฎหมายอื่นรับผิดชอบด้วยหรือไม่ และสำหรับบทบัญญัติ
ในร่างมาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจ
ในการประกาศกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมดูแล
และบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะแห่งใดก็ได้ ซึ่งเห็นว่า
บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการที่เคย

ดำเนินการมา เนื่องจากเดิมกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
และดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะ จึงเห็นว่า ควรแก้ไขร่างมาตราดังกล่าว โดยกำหนดให้
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้หน่วยงาน
ของรัฐดูแลรับผิดชอบแหล่งน้ำสาธารณะใดที่เห็นว่ามีมีความสำคัญ และสำหรับแหล่งน้ำสาธารณะที่เหลือ
ให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล

๒. ตามร่างมาตรา ๘ กำหนดให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีน้ำพุเกิดขึ้นหรือมีน้ำไหลผ่าน
ตามธรรมชาติไม่ว่าบนดินหรือใต้ดิน ย่อมมีสิทธิใช้หรือเก็บกักน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็นนั้น แต่บทนิยามตาม
ร่างมาตรา ๔ ไม่มีคำว่าน้ำพุดังกล่าว จึงขอตั้งข้อสังเกตว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีมีความหมาย
ครอบคลุมถึงน้ำพุร้อนด้วยหรือไม่

๓. เห็นด้วยกับโครงสร้างของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.)
ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ กนช. เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
มีการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) แต่เห็นว่าหน้าที่และอำนาจของ กนช.
บางประการนายกรัฐมนตรีต้องเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองหรือไม่ เช่น ร่างมาตรา ๑๗ (๙) (๑๐) (๑๑)
เป็นต้น ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐ โดยกำหนดให้ กนช. มีอำนาจในการ
ตั้งคณะกรรมการด้านต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว

นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๑๗ (๘) กำหนดให้ กนช. มีอำนาจให้ความเห็นชอบ
แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการ
ลุ่มน้ำต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าการจัดทำแผนดังกล่าวอาจมีความทับซ้อนกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น จึงเห็นว่าการจัดแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำท่วม ควรต้องกำหนดแผนไม่ให้เกิดความทับซ้อนกับแผนป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว

๔. ร่างมาตรา ๒๓ (๘) กำหนดให้กรมทรัพยากรน้ำมีหน้าที่และอำนาจส่งเสริม
และสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใด
เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ โดยเห็นว่า ควรเพิ่ม “ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม” ไว้ในร่างมาตราดังกล่าว
ด้วย เพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันว่าเป็นเรื่องของชุมชน และเพื่อให้เกิดความชัดเจน

๕. องค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามร่างมาตรา ๒๖ (๓) ควรกำหนดให้มีผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำที่มาจากภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประชากรในประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรมถึงร้อยละ ๖๐ ของประชาชนในประเทศ

๖. เห็นด้วยกับการกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคเป็นเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลเกี่ยวกับลุ่มน้ำทั้งหมด และเห็นควรกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการ คือ สำนักงานชลประทานจังหวัด รวมทั้งร่างพระราชบัญญัตินี้ควรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับลุ่มน้ำสาขา และกำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้วย

๗. ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำออกเป็นสามประเภท และร่างมาตรา ๓๙ (๑) การใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ควรเพิ่มการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ประปาหมู่บ้านด้วย เนื่องจากมีการดำเนินการมาก่อนแล้ว และเห็นว่าการกำหนดให้การประปาอยู่ในการใช้น้ำประเภทที่สองตามร่างมาตรา ๓๙ (๒) อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากปัจจุบันมีประปาหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก

๘. สำหรับบทบัญญัติในหมวด ๕ ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ส่วนที่ ๑ การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และส่วนที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ควรให้เป็นอำนาจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการดูแลรับผิดชอบทั้งในขณะเกิดสาธารณภัยและหลังเกิดสาธารณภัย เนื่องจากมีหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจน

นายสุริยะ วิริยะสวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร
ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. เห็นด้วยว่าประเทศไทยควรต้องมีพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เพื่อให้ประเทศไทยมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ และเห็นว่าควรให้มีบทบัญญัติกำหนดให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตั้งแต่ระดับลุ่มน้ำขึ้นไป (Bottom-up) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๒. สำหรับหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เห็นว่าหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไม่ควรกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากมีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้น การกำหนดหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการดังกล่าวตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมในระดับลุ่มน้ำ และเป็นการวางแผนในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว เนื่องจากปัจจุบันไม่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานใดมีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลแต่ละลุ่มน้ำ

๓. เห็นว่าการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ของจังหวัดแต่ละจังหวัด ควรกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการบริหารจัดการและสั่งการหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลได้ทุกหน่วยงาน “Single Command” โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ นอกจากนี้ การดำเนินการเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มี ๓ ช่วง ดังนี้

ช่วงที่หนึ่ง คือ การเตรียมการการจัดทำแผน เพื่อเตือนภัยและการซ้อม เพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดภัยขึ้น

ช่วงที่สอง คือ เกิดภัยพิบัติ จะมีการดำเนินการเกี่ยวกับการบรรเทาสาธารณภัย การตั้งศูนย์อพยพ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ช่วงที่สาม คือ การฟื้นฟูบูรณะ การช่วยเหลือประชาชนจากการสูญเสียทรัพย์สิน เช่น ข้าว พืชทางการเกษตร การฟื้นฟูบูรณะสิ่งปลูกสร้าง ถนน บ้านเรือน เป็นต้น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

๔) ประเด็นองค์กรผู้ใช้น้ำ ปัจจุบันในระดับตำบล และอำเภอ จะมีองค์กรผู้ใช้น้ำ ตามพระราชบัญญัติชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่กำหนดให้มีการออกกฎกระทรวงกำหนด ให้จัดเก็บค่าใช้น้ำ โดยให้มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำในระดับตำบล โดยมีนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล เป็นประธานและดำเนินการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ตำบลนั้น ๆ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีการรวมกลุ่มของคนในชุมชน และมีการบริหารจัดการ หรือมีการทำข้อตกลงกันในระดับท้องถิ่น ซึ่งถือว่ามีความครอบคลุมในระดับพื้นที่อยู่แล้ว

๕) การดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือพัฒนาในระดับท้องถิ่น เช่น การจัดทำ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในระดับตำบล เห็นควรมอบหมายให้เป็นหน้าที่และอำนาจของอำเภอ หรือจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวมีความหมายรองรับ คือพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๕๗ ที่กำหนดให้อำเภอหรือจังหวัดมีหน้าที่ในการบำรุงรักษาทางน้ำ และทางบก เป็นต้น

นายประสงค์ คงเคารพธรรม รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ได้แสดงความเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ควรให้ความสำคัญ ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ ทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำตามร่างมาตรา ๒๖ มีผู้แทนจากกลุ่มผู้ใช้น้ำ หรือองค์กรผู้ใช้น้ำร่วมเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งจะเป็นผู้นำกฎหมายฉบับนี้ไปใช้บังคับในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ประชาชนในพื้นที่แต่ละลุ่มน้ำได้รับประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และจากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากกว่า การบูรณาการเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ อีกทั้ง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับอยู่แล้ว

๒) การกำหนดเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าใช้น้ำ ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดเก็บค่าใช้น้ำให้มีความชัดเจนว่ากิจการใด หรือกรณีใดที่จะต้องจ่ายค่าใช้น้ำ

๓) การรับทราบข้อมูลหรือการเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละลุ่มน้ำยังไม่มีชัดเจน ดังนั้น จึงเสนอให้มีการจัดระบบเป็นศูนย์ข้อมูลในแต่ละลุ่มน้ำ เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องตรงกันในทุกระดับ และสามารถแจ้งเตือนภัยได้ทันทั่วถึง

๔) บุคคลที่จะมาเป็นกรรมาลุ่มน้ำต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำได้

นายวิทยา มากปาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ได้แสดงความเห็นสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

- เห็นควรกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. มีความชัดเจนเกี่ยวกับ กลไกหรือองค์กรในการขับเคลื่อน ดังนี้

๑. คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) กำหนดนโยบายในภาพรวมของประเทศ

๒. การจัดทำแผน

๓. หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำในพื้นที่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัด ทำหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในกรณีที่เกิดวิกฤตน้ำ เป็นต้น

๔. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้น หากมีความชัดเจนในด้านกลไก ดังกล่าวข้างต้นก็จะทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินการได้ อย่างเป็นรูปธรรม และไม่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

นายชัยพล ไชยคำมิ่ง คณะกรรมการ ลุ่มน้ำชี ได้แสดงความเห็นสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ และควรกำหนดให้ มีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากร น้ำเพิ่มเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ เช่น กรมชลประทาน กรมอุตุฯ วิทยาลัยเกษตรกรรม เป็นต้น

๒. เห็นควรกำหนดให้บทบัญญัติในร่าง พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น ภาค ประชาชน ชุมชน หน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ เป็นต้น เนื่องจากทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งที่มีความ สำคัญ และเป็นของประชาชนทุกคน

นายสมศักดิ์ คุณเงิน ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น และสมาชิกสภา เกษตรกรแห่งชาติ ได้แสดงความเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน ๒๐ จังหวัด มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐๓.๕ ล้านไร่ ทำการเกษตร จำนวน ๗๐ ล้านไร่ และเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน จำนวน ๗ ล้านไร่ ส่วนพื้นที่ที่เหลือเป็นการทำการเกษตรน้ำฝน ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถตอบโจทย์ สถานการณ์น้ำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้หรือไม่

๒. ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้หน่วยงานของกรมทรัพยากรน้ำมีหน้าที่ และอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งเห็นว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมากรมชลประทาน เป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องทรัพยากรน้ำมาโดยตลอด จึงเห็นว่า หากกำหนดให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ หน่วยงานดังกล่าวจะสามารถสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน พื้นที่ได้หรือไม่

๓. ควรรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งหมด เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การประปา เป็นต้น เพื่อตั้งเป็นหน่วยงานในระดับกระทรวง และเพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและถาวร

๔. ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีเพียงคณะกรรมการลุ่มน้ำเท่านั้น และไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้มีลุ่มน้ำสาขาแต่ประการใด ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขาไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๕. ตามร่างมาตรา ๙ ได้กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ไว้ จึงขอเสนอให้เพิ่มผู้แทนจากสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็น กนช. ด้วย เช่นเดียวกับคณะกรรมการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีข้อมูลครบถ้วนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทุกด้าน

๖. อำนาจของคณะกรรมการลุ่มน้ำตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๓๔ มีหน้าที่และอำนาจกว้างมาก จึงเห็นควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยตรง รวมทั้งเสนอให้มีผู้แทนจากสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำด้วย

๗. สำหรับประเด็นการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำตามร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๖ กำหนดให้ผู้ขออนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการใช้น้ำตามที่กำหนดในบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมทั้งร่างมาตรา ๔๗ กำหนดเพียงให้การจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยไม่ได้กำหนดอัตราขั้นสูงไว้จากบทบัญญัติดังกล่าวจะมีหลักประกันหรือความชัดเจนอย่างไรในการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำข้างต้น และอาจทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติด้วย

นายพิชาญ ทิพวงษ์ ผู้ประสานงานลุ่มน้ำชี และคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชน ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทานในรูปแบบน้ำชุมชน เนื่องจากปัจจุบันในแต่ละชุมชนมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในแต่ละชุมชนอยู่แล้ว และอยู่ภายใต้การกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ของชุมชนในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำดังกล่าว ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ชุมชนต้องการ

ผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำเลย ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ประเทศไทยควรมีร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และควรต้องดำเนินการให้มีร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อเป็นกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้ในการแก้ไขปัญหการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ

๒. สำหรับบทนิยามตามร่างมาตรา ๔ ควรเพิ่มคำว่า “คุณภาพน้ำ” เพื่อกำหนดคุณลักษณะของคุณภาพน้ำ แม้ว่าร่างมาตรา ๔๘ วรรคสอง ได้มีการกำหนดเรื่องคุณภาพน้ำไว้แล้ว แต่บทบัญญัติดังกล่าวยังไม่มี ความชัดเจน จึงเห็นว่าควรต้องกำหนดคำว่า “คุณภาพน้ำ” ไว้ในร่างมาตรา ๔ ด้วย

นอกจากนี้ ควรเพิ่มคำว่า “คุณภาพน้ำ” ไว้ในร่างมาตรา ๑๗ (๘) มาตรา ๓๔ (๑) และ (๔) และมาตรา ๓๖ (๒) เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรากล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ หากไม่มีคำว่าคุณภาพน้ำในร่างมาตราดังกล่าวจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีปัญหาในทางปฏิบัติได้ รวมทั้งควรต้องเพิ่มคำดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ ร่างมาตรา ๗๕ วรรคสองและร่างมาตรา ๘๐ ด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมทั้งหมด

๓. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับลุ่มน้ำสาขาแต่ประการใด และเห็นว่าในการจัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งแผนระดับชาติ หรือแผนระดับลุ่มน้ำ ต้องมีการสอบถามข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น หากไม่มีการกำหนดให้มีลุ่มน้ำสาขาจะทำให้โอกาสในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ที่สามารถดำเนินการได้ยาก จึงเห็นว่า ในหมวด ๓ ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๔. สำหรับการแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำตามร่างมาตรา ๓๙ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือขอบเขตการใช้ในแต่ละประเภทให้มีความชัดเจน และขอตั้งข้อสังเกตว่า บทบัญญัติในร่างมาตราดังกล่าวมีความหมายรวมถึงการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำระหว่างประเทศด้วยหรือไม่

นายพิทักษ์ ธนะมงคล รองประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) มาตรา ๘ หมวด ๒ สิทธิในน้ำ เห็นควรให้ตัดคำว่า “น้ำพุ” และความว่า “ไม่ว่าบนดินหรือใต้ดิน” เนื่องจากคำว่า “น้ำพุ” หมายถึง น้ำที่พุ่งออกมาจากใต้ดิน ซึ่งน้ำใต้ดินถือว่าเป็นน้ำบาดาล อาจมีความหมายซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๘ ดังนี้

“มาตรา ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีน้ำพุเกิดขึ้นหรือมีน้ำไหลผ่านตามธรรมชาติไม่ว่าบนดินหรือใต้ดิน ย่อมมีสิทธิใช้หรือเก็บกักน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็นแก่ประโยชน์ในที่ดินของตน และไม่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่บุคคลอื่น”

๒) ร่างมาตรา ๓๙ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำ แห่งร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. การแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตนเห็นว่า ยังไม่มีความชัดเจน โดยเฉพาะการแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะประเภทที่สองและประเภทที่สาม เช่น กรณีการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือกิจการที่มีการใช้น้ำในปริมาณ ๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือการประกอบกิจการสนามกอล์ฟที่มีพื้นที่สำหรับการเล่นกอล์ฟจำนวน ๑๘ หลุม หรือกิจการอสังหาริมทรัพย์ประเภทรีสอร์ทที่มีการขุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อทำเป็นทะเลสาบเทียม จึงสอบถามว่า กิจกรรมการใช้น้ำของกิจการดังกล่าวข้างต้นจะมีหลักเกณฑ์ วิธีการในการแบ่งประเภทการใช้หรือไม่ นอกจากนี้ ขอเสนอความเห็น ว่า ควรกำหนดจำนวนปริมาณการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะในประเภทที่สองและประเภทที่สามไว้ในร่างมาตรา ๓๙ เช่น การประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีการใช้น้ำในปริมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ให้ถือว่าเป็นการใช้น้ำในประเภทที่สาม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้ประกอบการ

นายบำรุง คะโยธา ผู้แทนจากคณะกรรมการลุ่มน้ำซี ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ตามร่างมาตรา ๒๖ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเลือกกันเองเพื่อเป็นประธานกรรมการลุ่มน้ำ เห็นว่าที่ผ่านมาการเลือกประธานกรรมการลุ่มน้ำดังกล่าว มีปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับเลือกให้เป็นประธานกรรมการลุ่มน้ำ ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการลุ่มน้ำได้ เนื่องจากติดภารกิจหลายประการ และจะมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าร่วมประชุมแทน ซึ่งไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแต่ละลุ่มน้ำเกิดความล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๒. เห็นควรให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขาในแต่ละลุ่มน้ำ โดยให้มีผู้แทนจากภาคประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการลุ่มน้ำสาขา เนื่องจากประชาชนในพื้นที่จะเป็นกลุ่มบุคคลที่ทราบข้อมูลอย่างแท้จริง

นายไพฑูรย์ ปองนารา ผู้แทนจากคณะกรรมการลุ่มน้ำโขงอีสาน จังหวัดเลย ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓ (๘) ของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนี้

“มาตรา ๒๓ ๗๑.....”

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ
..... ๗๑.....”

๒. เห็นควรให้เพิ่มคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขา ไว้ในร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เนื่องจากการมีคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขา จะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในแต่ละลุ่มน้ำมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน อีกทั้งการให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขาจะทำให้ได้รับทราบข้อมูลเชิงลึกในระดับพื้นที่นั้น ๆ ด้วย

๓. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๔ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในประเด็นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการของหน่วยงานของรัฐอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคม อีกทั้ง ต้องมีการผลักดันให้ปรากฏเป็นจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการของรัฐอย่างกว้างขวางด้วย ดังนั้น จึงขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๔ ดังนี้

“มาตรา ๓๔ ๗๑.....”

(๑๐) ส่งเสริมและรณรงค์ให้**คหกรสสัตงสิตสัสนีต**ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ
..... ๗๑.....”

นายนิศย์ เชื้อนแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เนื่องจากปัจจุบันไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนทั้งในตำบลและอำเภอ จึงทำให้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับน้ำแล้งหรือน้ำท่วม ไม่มีหน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยเหลือหรือป้องกันเหตุได้ทันที่ที่ ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับตำบลและอำเภอด้วย

นายวัชร เจริญทิพย์ปัญญา ผู้แทนจากหอการค้าจังหวัดขอนแก่น ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ตามความหมายของตน หมายความว่า จัดทำขึ้นมาเพื่อควบคุมภาคอุตสาหกรรมที่มีการใช้น้ำในปริมาณมาก และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือผู้อื่นโดยรวม หรือเพื่อควบคุมการกระทำผิดต่อบุคคลที่ฝ่าฝืนและทำให้เกิดความเดือดร้อนหรือความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือเพื่อรักษาลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำให้คงสภาพตามธรรมชาติและมีความอุดมสมบูรณ์ ตลอดจนบูรณาการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ แก่ไขและป้องกันปัญหาน้ำแล้งหรือน้ำท่วม ซึ่งเห็นว่า หากร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น บทลงโทษแก่บุคคลที่ฝ่าฝืนร่างพระราชบัญญัตินี้ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๙ บทกำหนดโทษ ยังเป็นบทลงโทษที่มีสถานเบากว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

นายสุเทพ มณีโชติ ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๖ขอนแก่น ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การยกกร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ อย่างไร

๒. เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติจะมีความทับซ้อนกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

(๑) ประเด็นอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนของร่างพระราชบัญญัตินี้มีความทับซ้อนกับมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีการกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เช่นเดียวกัน

(๒) กรณีการประกาศภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม มีความทับซ้อนกับการประกาศเขตภัยพิบัติหรือสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งหากเกิดภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำท่วมในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง อาจทำให้ประชาชน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดความสับสน ตลอดจนอาจมีปัญหาด้านเงินอุดหนุนที่แต่ละพื้นที่ต้องนำเงินดังกล่าวมาดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้น ๆ ดังนั้น จึงเห็นควรให้ตัดหมวด ๕ ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ออกจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

พันเอก ดร. ชาตรี กันติริพันธ์ ในฐานะรองนายกเทศมนตรี ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ควรกำหนดให้มีการบริหารจัดการแหล่งกักเก็บน้ำที่มีขนาดใหญ่ให้เป็นระบบ และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านงบประมาณ เนื่องจากหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการอาจมีงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ เช่น โครงการพัฒนาบึงแก่งน้ำต่อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกุดกว้าง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งลักษณะโครงการจะเป็นการกักเก็บน้ำแบบแก้มลิง และเป็นโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำชี ที่มีมวลน้ำไหลผ่านมาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดชัยภูมิ โดยจะเป็นแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ก่อนที่มวลน้ำจะไหลมาสู่จังหวัดขอนแก่น คือ เขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดชัยภูมิ และ เขื่อนน้ำเข็ญ จังหวัดขอนแก่น ดังนั้น ลักษณะของการบริหารจัดการมวลน้ำดังกล่าวก่อนจะไหลมาสู่จังหวัดขอนแก่น เห็นว่าหากกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเป็นองค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศในภาพรวม จะสามารถดำเนินการจัดทำแผนในระยะยาวในการบริหารจัดการมวลน้ำดังกล่าวได้ และอาจจะเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้แทนจากคณะกรรมการลุ่มน้ำโขง ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) การจัดทำแผนไม่ว่าในระดับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) หรือในระดับคณะกรรมการลุ่มน้ำ ควรให้มีความครอบคลุมทุกหน่วยงานและมีความชัดเจนที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเกิดผลเป็นรูปธรรมได้ อีกทั้ง ควรต้องกำหนดให้การจัดทำแผนดังกล่าวต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนกำหนดให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้ครบทุกมิติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศควรมีความเป็นเอกภาพ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการหรือมีหน่วยงานที่มีอำนาจสั่งการได้เพียงหน่วยงานเดียว

๒) ควรกำหนดให้มีฐานข้อมูลกลางและหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลที่ถูกต้องตรงกันไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำท่วม และเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ

๓) ควรตรากฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดการก่อสร้างสิ่งกีดขวางเส้นทางน้ำ เช่น กรณีการสร้างหมู่บ้านจัดสรร และมีการสร้างถนนเพื่อเข้าไปในหมู่บ้านซึ่งเป็นการสร้างกีดขวางเส้นทางน้ำ เมื่อฝนตกหนักทำให้น้ำไม่สามารถไหลผ่านเส้นทางน้ำดังกล่าวได้ จึงทำให้เกิดน้ำท่วมเป็นต้น

คณะกรรมการวิสามัญได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

ภายหลังจากการรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำโขงอีสาน รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว คณะกรรมการวิสามัญได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

พลเอก อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ของคณะกรรมการวิสามัญที่ผ่านมามีการพิจารณาอย่างรอบคอบ และได้แก้ไขเพิ่มเติมในสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้ปรับเปลี่ยนสถานะของกรมทรัพยากรน้ำ ให้เป็นสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สำนักงาน กนช.) มีหน้าที่และอำนาจเป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีฐานะเป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

๒. จากการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวหลายท่านมีความกังวลเกี่ยวกับความทับซ้อนกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้มีการพิจารณาในประเด็นดังกล่าวแล้ว เห็นว่าหน้าที่และอำนาจของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมไม่มีความทับซ้อนกันแต่อย่างใด เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนและลดความเสียหายให้แก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ส่วนร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารจัดการมวลน้ำ เช่น กรณีหากเกิดภาวะน้ำแล้งจะนำน้ำมาบริหารจัดการเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีน้ำในการอุปโภคบริโภค หรือช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ที่ประสบภาวะน้ำแล้งได้อย่างไร หรือกรณีเกิดภาวะน้ำท่วมการบริหารจัดการมวลน้ำ ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อผันน้ำไปตามเส้นทางน้ำ เพื่อให้ น้ำมีการระบายและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ เป็นต้น

นายหาญณรงค์ เยาวเลิศ กรรมการวิสามัญ ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ของคณะกรรมการวิสามัญที่ผ่านมาได้มีแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัตินี้ในหลายมาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๕ ที่กำหนดให้ “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้เสนอขอแก้ไข โครงสร้างสำนักงาน กนช. ให้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการสั่งการข้ามกระทรวง และเพื่อให้เกิดการบูรณาการเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ และความเป็นเอกภาพในการดำเนินการ

๒. ร่างมาตรา ๙ องค์กรประกอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สาม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สี่ ทั้งนี้ เพื่อให้มีสัดส่วน ระหว่างบุคคลที่มาจากคณะกรรมการลุ่มน้ำและจากเครือข่ายอื่นกับผู้แทนจากภาครัฐให้มีอัตราส่วน ใกล้เคียงกัน

๓. การแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องของหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ ชาติ (กนช.) เพื่อให้สอดคล้องและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยในเบื้องต้นกำหนดให้ กนช.มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ งบประมาณ ยุทธศาสตร์ในภาพรวมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศทั้งระบบ และมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ

๔. การแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยให้มีการเพิ่ม องค์ประกอบในสัดส่วนของผู้แทนของแต่ละลุ่มน้ำ เพื่อให้มีอัตราส่วนระหว่างภาครัฐและกลุ่มลุ่มน้ำ ให้มีอัตราส่วนที่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ในเบื้องต้นคณะกรรมการวิสามัญยังคำนึงถึงกลุ่มลุ่มน้ำ ที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวกับลุ่มน้ำระหว่างประเทศ อาทิ แม่น้ำโขง แม่น้ำสาละวิน เป็นต้น จึงมีการเพิ่มผู้แทนจากภาคส่วนราชการ เช่น ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งนี้ ประเด็นการเพิ่มเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการวิสามัญจะมีการพิจารณา เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่หรือแต่ละลุ่มน้ำโดยความละเอียดรอบคอบ และครอบคลุมในทุกมิติอีกครั้งหนึ่ง

๕. ประเด็นการจัดเก็บค่าใช้น้ำ ในเบื้องต้นคณะกรรมการวิสามัญได้แก้ไขเพิ่มเติม ร่างมาตรา ๓๙ การแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมการใช้ทรัพยากรน้ำ สาธารณะเพื่อการรักษาระบบนิเวศ จาริตประเพณี บรรเทาสาธารณภัย ไว้ในการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง และการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งจะไม่มี การเก็บอัตราค่าใช้น้ำแต่อย่างใด ทั้งนี้ การกำหนดหลักเกณฑ์ การแบ่งประเภทการใช้น้ำแต่ละประเภทไว้ในกฎกระทรวง จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจาก ภาคประชาชนก่อนออกกฎกระทรวง เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้น้ำในประเภทที่หนึ่ง กล่าวคือ หากมีการใช้น้ำเพื่อทำการเกษตร (การเพาะปลูกข้าว) ไม่ถึง ๕๐ ไร่ จะได้รับยกเว้นอัตรา ค่าใช้น้ำ เป็นต้น รวมทั้งเห็นว่า การจัดเก็บค่าใช้น้ำในประเภทที่สองและประเภทที่สามจะต้อง ไม่เป็นภาระต่อประชาชนตามมาตรา ๗๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดไว้ แต่การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม อาจจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับ ผู้ใช้น้ำในส่วนที่จะต้องไปดำเนินการขออนุญาตการใช้น้ำในประเภทที่สองและประเภทที่สามเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำดังกล่าว จะไม่ใช่บังคับกับการใช้น้ำของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กร เช่น หากเป็นการใช้น้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการประปาส่วนภูมิภาคก็ จะไม่มีการจัดเก็บค่าใช้น้ำ เป็นต้น

๖. ประเด็นเรื่องภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณา ควบคุมไปกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น พระราชบัญญัติป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยได้มีการเชิญผู้แทนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาให้ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้

พลเอก อรุณ สมตน์ รองประธาน คณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สอง ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ของคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ผ่านมาสรุปลงสาระสำคัญ ได้ดังนี้

- คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้อย่างละเอียดรอบคอบ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

โดยในเบื้องต้นคณะกรรมาธิการวิสามัญจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

๑. การจัดตั้งองค์กรกลางบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คือ สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สำนักงาน กนช.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยมีหน้าที่และอำนาจเป็นเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล (Regulator) รวมทั้งทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ด้วย ซึ่งโครงสร้างของสำนักงาน กนช. จะมีคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านเป็นกลไกช่วยเหลือและสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจเฉพาะด้านให้แก่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ตลอดจนเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการลุ่มน้ำและหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นภารกิจถาวรที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น ๓ คณะ ได้แก่

- คณะอนุกรรมการเฉพาะด้านการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- คณะอนุกรรมการเฉพาะด้านการบริหารทรัพยากรน้ำ
- คณะอนุกรรมการเฉพาะด้านเทคนิคและวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อให้การบูรณาการ

บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศประสานสอดคล้องกันในทุกมิติและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

๒. ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ต้องเป็นกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายกลางสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ โดยไม่ไปก้าวล่วงกฎหมายอื่นที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม หากต้องการให้ร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถมีผลบังคับใช้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ ตลอดจนเกิดความเชื่อมโยง หรือสอดคล้องกับกฎหมายอื่น คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงมีการพิจารณาโดยนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้เกิดความละเอียดรอบคอบ และเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วก็จะสามารถบังคับใช้ได้อย่างแท้จริง

๓. ประเด็นเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เขียนรองรับไว้แล้วในร่างมาตรา ๓๕ ซึ่งให้นำร่างมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีหากต้องการให้มีคณะกรรมการขึ้นมาได้ตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย ดังนั้น จากร่างมาตราดังกล่าว จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการในรูปแบบของคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขาก็ได้ ตามร่างมาตรา ๓๕ ประกอบร่างมาตรา ๒๐

๔. ประเด็นการจัดตั้งศูนย์น้ำ ป่าไม้ และที่ดิน ซึ่งศูนย์ดังกล่าวจะเป็นหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลจากทุกภาคส่วน เป็นศูนย์กลางข้อมูลและสามารถแก้ไขปัญหาและสั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single command)

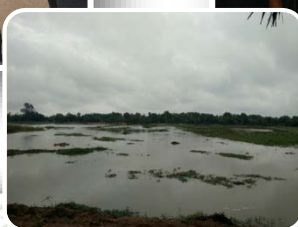
๕. ประเด็นข้อกังวลเกี่ยวกับความทับซ้อนระหว่างร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. กับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่มีความทับซ้อนกันแต่อย่างใด เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จะดำเนินการด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับมวลน้ำ ส่วนพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จะเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ เช่น กรณีเกิดภัยแล้ง หน้าที่และอำนาจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่ได้มีการกำหนดไว้ตามระดับของภัยแล้ง โดยจะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งการในพื้นที่ภัยแล้งนั้นเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน เป็นต้น

สำหรับการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จะเป็นการออกคำสั่งแจ้งเตือนว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้ง โดยกำหนดเขตของพื้นที่ว่าพื้นที่ใดจะประสบภาวะน้ำแล้ง เพื่อให้มีการเตรียมการรองรับภาวะน้ำแล้งเท่านั้น นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ยังมีการกำหนดให้มีวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำหรือห้ามการใช้น้ำบางประเภทเกินกว่าจำเป็นแก่การอุปโภคบริโภค ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้กำหนดกรณีดังกล่าวไว้ จึงทำให้กฎหมายทั้งสองฉบับสอดคล้องซึ่งกันและกัน

ส่วนที่ ๒

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
จากการลงพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาแก้มลิง ตำบลหนองแวง อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น
และการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนในพื้นที่

ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผย ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน จากบทบัญญัติดังกล่าวคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ประกอบด้วยข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ที่สุด และเพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศได้อย่างแท้จริง ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญจึงได้มีมติเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาแก้มลิง ตำบลหนองแวง อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

จากภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ต่อไป

โดย พลเอก อภิรัชต์ หมั่นสวัสดิ์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาศึกษาดูงานเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ได้มีการผลักดันเพื่อให้มีร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมา แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ จนกระทั่งรัฐบาลชุดปัจจุบันได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ และที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติรับหลักการในวาระที่ ๑ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

๒. ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นจำนวนมาก ประกอบด้วยกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ จำนวน ๓๘ พระราชบัญญัติ และกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง จำนวน ๓,๘๓๕ ฉบับ จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความทับซ้อน หรือส่งผลกระทบต่อกฎหมายเดิมที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นต้น รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญเห็นว่าควรต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

๓. ที่ผ่านมามีประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบและเป็นเอกภาพ เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามหน้าที่และอำนาจเฉพาะกฎหมายของตนกำหนดไว้ โดยไม่มีความเชื่อมโยงหรือบูรณาการการทำงานร่วมกัน

นายหาญณรงค์ เยาวเลิศ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการวิสามัญได้มีการพิจารณาการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เป็นองค์กรกลางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ หรือการสั่งการข้ามกระทรวง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องไม่ทับซ้อนกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น หรือกฎหมายอื่นที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน การจัดทำแผนเกี่ยวกับภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมซึ่งในการจัดทำแผนดังกล่าวจะมีการกำหนดเส้นทางน้ำ และการประเมินปริมาณน้ำฝน หรือการเตรียมการรองรับภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งเป็นประจำ ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนดังกล่าวจะต้องให้ความสำคัญกับน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค น้ำเพื่อจารีตประเพณี บรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

๒. ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จะมีประเด็นเกี่ยวกับการเก็บอัตราค่าใช้น้ำ โดยร่างมาตรา ๓๙ ได้กำหนดประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำเป็นสามประเภท ซึ่งการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะที่จะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนใหญ่ คือ การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่หนึ่ง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตร หรือการเลี้ยงสัตว์ เช่น การใช้น้ำเพื่อเพาะปลูกข้าว จำนวนไม่ถึง ๕๐ ไร่ ก็จะได้รับยกเว้นไม่เสียค่าใช้ทรัพยากรน้ำดังกล่าว แต่หากกรณีมีการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อเพาะปลูกข้าวเกินกว่า ๕๐ ไร่ ขึ้นไป จะจัดอยู่ในประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่สอง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรน้ำดังกล่าว เป็นต้น

นายนิพนธ์ โลหะรัตนการ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอยะยี่น จังหวัดขอนแก่น ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาแก้มลิงหนองแวง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ที่ตั้ง
- โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองแวง ตั้งอยู่บ้านหนองแวง ตำบลหนองแวง อำเภอยะยี่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งตำบลหนองแวงประกอบ ๘ หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๙,๖๖๐ ไร่

๒. วัตถุประสงค์
- เป็นแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อใช้ในการทำการเกษตร และรองรับทรัพยากรน้ำ รวมทั้งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง เนื่องจากปัจจุบันปัญหาภัยแล้งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาโครงการดังกล่าวเพื่อเป็นพื้นที่รองรับปริมาณน้ำฝน และช่วยกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ประมง หรือการผลิตน้ำประปาในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๓. สภาพปัญหา

(๑) ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการขุดลอกได้ เนื่องจากมีฝนตกเป็นจำนวนมาก จึงมีข้อกังวลว่าหากโครงการดังกล่าวไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดอาจเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึง

(๒) สำหรับการพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองแขวงนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวงจะจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณกับหลายส่วนราชการ เช่น กรมชลประทาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยพิจารณาว่าพื้นที่ใดประสบปัญหาและส่งผลกระทบต่อชาวบ้านก็จะดำเนินการเฉพาะพื้นที่บริเวณนั้น ๆ โดยไม่มีแผนการดำเนินการทั้งพื้นที่ จึงทำให้การพัฒนาฟื้นฟูขาดช่วง ไม่ทั่วถึงทั้งพื้นที่ และใช้ระยะเวลานาน ดังนั้น ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการลุ่มน้ำเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และทั่วถึง

(๓) ปัจจุบันหากใช้น้ำเพื่อการอุปโภคยังเพียงพอ แต่หากจะให้พอเพียงกับภาคการเกษตรจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อจัดทำคลองส่งน้ำแยกสาขา เพื่อส่งน้ำให้พื้นที่ทางการเกษตร ประมาณ ๑๓,๐๐๐ ไร่ ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ไถนา ปลูกข้าว และปลูกกล้วยน้ำว้า เป็นต้น

นายทงค์ ทัดโนนตุ่น รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมโครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อป้องกันปัญหาน้ำแล้งที่ประชาชนในพื้นที่ต้องประสบปัญหาเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก เช่น โครงการพัฒนาแก้มลิงที่มีพื้นที่โครงการคาบเกี่ยวระหว่างอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กับอำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น

นายสำอองค์ จำหนองโพธิ์ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง ได้เสนอความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- เพื่อให้การบริหารจัดการลุ่มน้ำโขงอีสาน ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูลให้มีประสิทธิภาพ เห็นควรกำหนดให้มีผู้แทนตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ เป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำด้วย เนื่องจากจะทำให้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนสภาพปัญหาในแต่ละลุ่มน้ำอย่างแท้จริง

นายประเทียง ปัญญาไส ราษฎรหมู่ ๕ ตำบลหนองแขวง ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำในการอุปโภค - บริโภค และในการทำเกษตรกรรม แต่การอนุมัติโครงการของหน่วยงานภาครัฐในการให้ความช่วยเหลือประชาชนส่วนใหญ่จะมีการอนุมัติโครงการในฤดูฝน และประชาชนไม่ได้รับความช่วยเหลือได้ทันที่ ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุญาตให้สามารถขุดน้ำจากใต้ดินมาใช้ประโยชน์ในฤดูแล้งได้

นายเบน คำสอนทา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓
ได้สอบถามต่อที่ประชุมว่า จากการดำเนินการ โครงการพัฒนาแก้มลิง
หนองแขง ซึ่งมีการขุดลอกดินขึ้นมาเป็นจำนวนมากและดินดังกล่าว
ต้องนำไปถมบริเวณที่ดินของหน่วยงานรัฐเท่านั้น เหตุใดจึงไม่สามารถ
นำดินดังกล่าวไปถมที่ดินของประชาชนในพื้นที่ ที่มีบริเวณต่ำกว่าที่ดิน
ในบริเวณเดียวกันได้ เนื่องจากหากมีฝนตกปริมาณมากที่ดินบริเวณที่
ต่ำกว่าดังกล่าวจะถูกน้ำท่วมขัง และทำให้ของเจ้าของที่ดินดังกล่าว
ได้รับความเสียหาย

ในการนี้ จึงเห็นว่าหากอนุญาตให้สามารถนำดินมา
ถมในที่ดินของประชาชนได้ จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

นายสุรศิลป์ บำรุงราษฎร์ ราษฎรหมู่ ๑ ตำบลหนองแขง ได้แสดงความคิดเห็น
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ในปัจจุบันการตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำไม่มีประชาชนในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วม
หรือเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำ จึงก่อให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการลุ่มน้ำไม่เป็นไปตามความต้องการ
ของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น จึงเห็นว่าการตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำควรกำหนดให้ประชาชนเข้าไป
มีส่วนร่วมหรือมีผู้แทนจากภาคประชาชนด้วย เพื่อให้การพัฒนาและการดำเนินการด้าน ๆ อื่นในลุ่มน้ำ
ตอบสนองความต้องการประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

นายดวง ปิละลี ประธานป่าไม้ชุมชน ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้
จากการขุดลอกดินโครงการพัฒนาแก้มลิงหนองแขงได้มีการนำดินไปถมในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเห็นว่าการ
ดำเนินการดังกล่าวทำให้พื้นที่ใช้สอยของประชาชนลดน้อยลง ประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถเข้าไปหา
ของป่าในพื้นที่ได้ รวมทั้งทำให้แหล่งอาหาร เช่น หน่อไม้ เห็ด เป็นต้น ลดน้อยลงด้วย จึงเห็นว่าการ
พัฒนาโครงการดังกล่าวต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่
เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้

**นางบรรจง ชัยวิชา ประธานอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หมู่ ๗ ตำบลหนองแขง**
ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองแขง
มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นพื้นที่รองรับน้ำฝนและเก็บกักน้ำไว้ใน
ฤดูแล้ง ใช้ในการเกษตรการอุปโภคบริโภค รวมทั้งเป็นแหล่ง
พักผ่อนหย่อนใจของชาวบ้านหนองแขง ซึ่งโครงการดังกล่าว
จะแล้วเสร็จภายในสิ้นปี ๒๕๖๐ แต่ปัจจุบันประสบปัญหา
ฝนตกหนักติดต่อกันทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด จึงมีข้อกังวลว่า

หากโครงการดังกล่าวไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดอาจเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง
ที่จะมาถึง

๒. เห็นด้วยกับการขุดลอกดินจากโครงการฯ โดยเพิ่มความลึกเพื่อกักเก็บน้ำให้ได้ปริมาณมากขึ้น และนำไปใช้ในช่วงฤดูแล้งตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ แต่การนำดินจากการขุดลอกดังกล่าวไปถมบริเวณโดยรอบพื้นที่โครงการ ทำให้พื้นที่ของชาวบ้านที่อยู่บริเวณโดยรอบอยู่ในระดับต่ำกว่าพื้นที่โครงการ ซึ่งเมื่อฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ของชาวบ้านโดยรอบได้รับความเดือดร้อน และเกิดความเสียหายต่อพื้นที่การเกษตรที่อยู่ระดับต่ำกว่าพื้นที่โครงการ ดังนั้นจึงได้เสนอว่า ควรนำดินที่ได้จากการขุดลอกดังกล่าวไปถมในพื้นที่ของชาวบ้านให้มีระดับเดียวกับพื้นที่โครงการ หรือนำดินไปถมในพื้นที่สวนหรือไร่ของชาวบ้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเพาะปลูกหรือการเกษตรต่อไป

นางมณี รัฐปัติย์ ราษฎรหมู่ ๔ ตำบลหนองแวง ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- การแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่หนึ่ง น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค มีความหมายรวมถึงน้ำบาดาลที่มีไว้ใช้ในครัวเรือนหรือไม่ และหากมีการขุดเจาะบ่อบาดาลต้องไปดำเนินการขออนุญาตการใช้น้ำบาดาลหรือไม่ อย่างไร